

СПОМЕНИЦА

Др. ЂОРЂА ЛАЗАРЕВИЋА

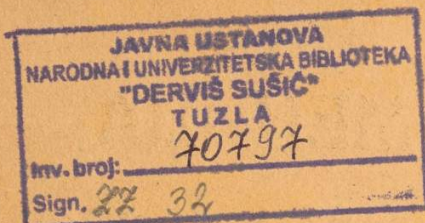
УРЕДИО: РАДОВАН ЈОВАНОВИЋ

ТУЗЛА
1929

J. U. NARODNA I UNIVERZITETSKA
BIBLIOTEKA "DERVIŠ SUŠIĆ" TUZLA

12. IX
ID = 2150679

SPOMENICA

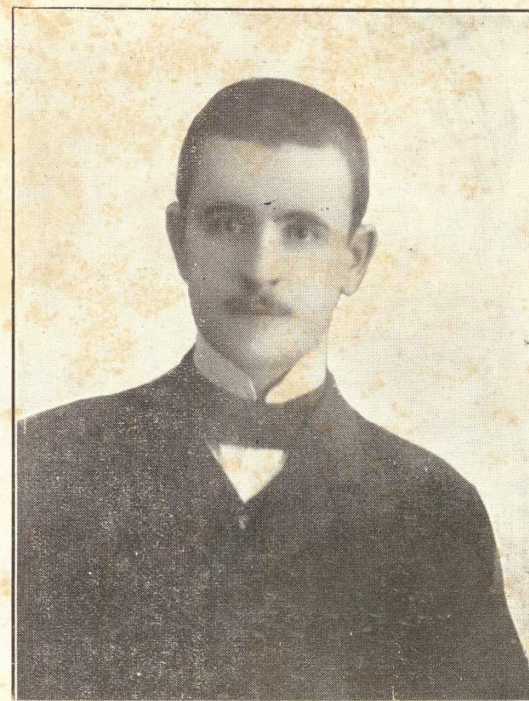
Издање:

„Друштва за подизање споменика Др. Ђорђу Лазаревићу
у Тузли“

Sign *[Signature]*

XII/91

Ђ. Лазаревић

Ђорђе Лазаревић рођен је 24. јуна 1887. у Зворнику. Свршивши основну школу у месту рођења, уписао се 1899. год. у гимназију у Тузли, где је био све до 1906. год; кад је у мају те године искључен као бунтован дух. Покушао је да доврши седми разред у Карловцима, али га директор не смеде примити бојећи се, да не би тим штогод нашкодио своме заводу. Одатле је отишао у Београд, где је свршио седми и осми разред и матурирао 1907 год. Слушао је права у Загребу. У летном семестру 1908 год., за Раухове владе, емигрирао је био у Праг. Докторирао је у Загребу. Све своје науке, од основне школе до доктората, свршио је с одличним успехом. Проведавши годину дана као аускултант код Окружног Суда у Тузли, ступио је као адв. приправник код г. Др. Николе Стојановића, адвоката у Тузли. У јесен 1913. год. изабран је за нар. посланика Кочићеве групе, па се преселио у Сарајево. Поред посланичког звања, у Сарајеву је био запослен у адв. канцеларији г. Др. Живка Њежића, а уз то је обилно сарађивао и у Кочићевој „Отаџбини“. Лето године 1914. затекло га је на одмору у Гацку, где је био ухапшен и спроведен у Автовац Враћен одавде у Гацко, убрзо је био отпремљен у Мостар, а из њега транспортован у Арад. Из Арада је преведен у Тузлу, а одатле у Зворник као таоц за целу тузланску област. Придељен је био неком мађарском луку, и ту је, за месец, научио перфектно мађарски језик. У ноћи од 19 на 20. јула 1915. год. нестало га је, а да се, ни данас. не зна куд ни како.

XII/191

Ђорђе Лазаревић као средњешколац.

Кад сам у јесен 1899. године постављен био суплентом на Гимназији у Тузли, која је у то вријеме била основана, морао сам да предајем не само предмете своје струке, него и језике: српски, који је онда имао званично име „босански“, а поврх свега још и географију.

Имао сам на тај начин свакодневно по више часова у једном истом разреду, па сам, према томе, могао, да, у врло кратком времену, изближе упознам све своје ученике. И сада се још врло добро сјећам, да ми је одмах, првих дана, упао у очи један ученик, слабуњава изгледа, висока чела и крупних, изразитих очију.

Био је то Ђорђе Лазаревић, из Зворника, ученик I. разреда.

Упао ми је у очи по својим бистрим и паметним одговорима.

У току даљег рада он је скретао увијек пажњу на себе. Предавања је пратио врло пажљиво и показивао увијек необичан интерес за све предмете. Кад год бих, последије тумачења, питао ученике, који је од њих запамтио оно, што сам тумачио, увијек се он први јављао. Умро је тачно да понови у главном све оно, што бих ја предавао.

Поред необично доброг памћења и брзог схватања имао је и врло добро расуђивање. Јер у оним приликама, кад сам од ученика тражио, да сами дадну свој самосталан суд о овом или оном питању, он се јављао први, готов да дадне увијек тачан и смишљен одговор.

Миљина је било читати још у првим разредима његове писмене саставке из српског језика. У њима језик чист и свјеж; мисли, прама добу, врло зреле и

логично сређене. Наставник није имао ни запете да дода. Задаће из математике биле су му посве чисте и врло уредне, без исправака или каквих додавања, као да задатке није радио у истој задаћи, него, као да их је израђене само преписао.

Ђорђа нисам само ја запазио као најбистријег између свих осталих ученика. По својим одличним особинама запажен је био брзо и од стране осталих својих наставника.

Био сам му наставник пуних пет година, без прекида, и могу рећи: Какав је био у почетку, такав је остао кроз цијелу гимназију.

У сједницама Наставничког Савјета за њега ја сваки од његових наставника имао увијек само ријечи похвале и признања, никад се о њему није чуло ништа неприлично.

У оно вријеме, при утврђивању семестралних и годишњих оцјена, сваки би наставник, у општој сједници Наставничког Савјета, гласно диктовао разредном старјешини оцјене из својих предмета. Сјећам се врло добро, кад би дошао ред на Ђорђа Лазаревића, сви би наставници, један за другим, као по некој команди, изговарали ријечи: одличан, одличан — од почетка до краја. И то није било само једног семестра или једне године, него од семестра до семестра, из године у годину.

Ђорђе је, као ријетко који, био најбистрији и најбољи ученик у цијелој гимназији, кроз све вријеме својег школовања. Било је у тој школи још много одличних и врло добрих ученика, којијем би се свака школа могла поносити, али се Ђорђе издвајао од свију.

Никад и ни у којој прилици нисам опазио, ни чуо да би Ђорђе због својих оцјена био горд према својим друговима. Увијек скроман и чедан, тих и благ у опхођењу с њима. Сви, без разлике, вољели су га и поштовали. Гдјегод је могао и кадгод је могао, он је упућивао своје другове у раду и помагао им,

Своје је наставнике врло поштовао. Увијек пажљив и врло уљудан према њима. Кад сам с јесени, 1901. године, ради лијечења морао провести неколико недјеља у приморју, честитао ми је Ђорђе крсну славу с овим стиховима:

„Сретна слава, дон’јела Вам
Здравља и весеља,
Да се здраво повратите,
То је наша жеља“.

Захвалии Ваш ученик Ђ. Лазаревић,
ученик II. разр.

Ову карту чувам и данас као драгу успомену.

Ђорђе је био национално врло свјестан. Имао је, још као ђак, развијену националну идеологију, којој је остао вјеран до посљедњег даха живота, бранећи је од угњетача, дајући и свој живот за ту велику идеју.

Слава пок. Ђорђу Лазаревићу!

Сарајево, фебруара 1929. год.

Коста Крسمановић,
дир. Друге Гимназије

Штрајк на Тузланској Гимназији.

У септембру 1899. год. отворена је Велика Гимназија у Тузли. Прва у тузланској области, а четврта у Босни и Херцеговини. С почетка је отворен само један разред (I. разред), а послје се из године у годину отварао све виши и виши, док се није дошло до VIII. разреда тако, да је ова гимназија тек тада стварно постала велика.

У I. разред ове, ново отворене гимназије, уписало нас се нешто преко стотину ђака, од којих је било српско-православне вјере нешто преко 40, католика око 40, док су остали били Муслимани и два три Јевреја. Већином су била дјеца сиромашних родитеља, а остало чиновничка и тек по неко имућнијих родитеља. Претежни дио ових првих ђака био је из разних вароши и варошица тузланске области, док је сеоске дјеце било прилично мало.

На управу ове гимназије (прве године г. Драган Кудлих, а послје њега г. Јосип Ајзелт) долазили су људи, који су уживали пуно повјерење својих старјешина, људи који су стриктно извршавали наређења одозгор и који су предано дјеловали међу нама у духу идеја тадање владавине. Први директор г. Кудлих био је само годину дана и отишао. Послје њега дошао је г. Ајзелт и остао на директорском положају осам година тако, да је нас, прве ђаке, довео до матуре. Г. Ајзелт је као наставник био врло добар. Код њега се морало знати и научити. И као човјек имао је врло лијепих особина. Ако је дознао, да се који од његових ђака налази у хрђавим материјалним приликама, а овакових нас је било доста, увијек је сам од себе, без молбе, тражио

